

Pienhankintaohje

Hattulan kunta

hyväksyty kunnanhallituksessa 30.10.2023

1	Pienhankinnat ja pienhankintaohjeen soveltamisala	1
1.1	Ennakoidun arvon laskeminen	1
2	Pienhankintojen prosessikuvaus	2
2.1	Ennen tarjouspyynnön lähettämistä	2
2.2	Tarjousten pyytäminen	2
2.2.1	Menettelytavan valinta	2
2.2.2	Tarjouspyynnön laatiminen	3
2.3	Pienhankintapäätös	4
2.4	Muutoksenhaku, täytäntöönpano, sopimus ja sen valvonta	4
2.4.1	Muutoksenhaku	4
2.4.2	Täytäntöönpano	4
2.4.3	Sopimus ja sen valvonta	5

Versiohistoria

Päivämäärä	Versio	Tekijä	Kuvaus
25.10.2023	1	Essi Saarimäki	Esitys kunnanhallitukselle
15.11.2023	1.1	Mirja Männikkö	Kunnanhallituksen hyväksyntä 30.10.2023, valtuusto merkinnyt tiedokseen 15.11.2023

1 Pienhankinnat ja pienhankintaohjeen soveltamisala

Pienhankinnalla tarkoitetaan hankintaa, jonka arvo alittaa lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista eli hankintalaissa (1397/2016) tai lain vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien erityisalojen hankintalaissa (1398/2016) määritellyn kansallisen kynnyksarvon.

Pienhankintoja ovat siten arvoltaan (alv 0 %):

- alle 60 000 euron arvoiset tavara- ja palveluhankinnat
- alle 400 000 euron arvoiset sosiaali- ja terveystalouden hankinnat (hankintalain liitteen E kohtien 1 – 4 mukaisesti) ja
- alle 150 000 euron arvoiset rakennusurakat
- alle 300 000 euron arvoiset muut erityiset palvelut hankintalain liitteen E 5 – 15 mukaisesti
- alle 500 000 euron arvoiset käyttöoikeussopimukset

Koska hankintalaki ei koske pienhankintoja, jää niiden toteutus tapa hankintayksiköiden omaan harkintaan. Myös pienhankintoja koskettaa avoimuuden, syrjimättömyyden, tasapuolisuuden ja suhteellisuuden vaatimukset. Tässä ohjeessa otetaan kantaa siihen, milloin kyseessä on pienhankinta ja ohjeistetaan tavat, joilla pienhankintoja tulee tehdä Hattulan kunnassa.

1.1 Ennakoidun arvon laskeminen

Hankinnan ennakoitu arvo tarkoittaa suurinta hankinnasta mahdollisesti maksettavaa kokonaiskorvausta koko sopimuskaudelta kaikki kustannukset huomioon ottaen. Toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen osalta hankinnan arvo lasketaan 48 kuukauden kustannusten perusteella.

Säännöllisesti toistuvat tai määräajoin uudistettavien tavara- ja palveluhankintojen ennakoitun arvon laskemisessa huomioidaan hankintahistoriaa seuraavalla tavalla: viimeksi kuluneiden 12 kuukauden hankintojen summa tai viimeksi kuluneen talousarviokauden aikana peräkkäin tehtyjen vastaavien hankintojen yhteisarvo.

Tavarahankintaa tai palveluhankintaa ei myöskään saa liittää rakennusurakkaan tai hankintoja muutoin yhdistellä keinotekoisesti hankintalain säännösten soveltamisen välttämiseksi.

Hankinnan jakamisen osiin tulee perustua todellisiin taloudellisiin tai teknisiin seikkoihin. Lähtökohtana arvioinnissa on luontevan hankintakokonaisuuden määrittely. Luontevasti samanaikaisesti kilpailutettavien samantyyppisten hankintojen tulisi katsoa kuuluvan samaan hankintakokonaisuuteen.

2 Pienhankintojen prosessikuvaus

2.1 Ennen tarjouspyynnön lähettämistä

- Onko kyseessä pienhankinta ja onko hankintaan määräraha? Kuka päättää hankinnan tekemisestä? Kynnysarvot, hallintosääntö, talousarvion määrärahat
- Onko jo tehty sopimus? Esim. puitesopimus Sarastia Oy:n tai Hansel Oy:n kautta. Jos sopimus on olemassa, noudatetaan sitä.

2.2 Tarjousten pyytäminen

2.2.1 Menettelytavan valinta

Pienhankinnoissa ei ole säädelyjä hankintamenettelyjä. Hankintamenettelyn valinta on siten hankintayksiköiden harkinnassa. Hattulan kunnassa menettelytavat ovat seuraavat hankinnan kokoluokasta riippuen:

Korkeintaan 6 999 euron arvoinen hankinta: Vähäarvoisia hankintoja eli alle 7000 euron arvoisia hankintoja ei tarvitse kilpailuttaa eikä viranhaltijapäätöstä tarvitse tehdä. Hankinnan tekijän tulee kuitenkin selvittää soveltuvalla tavalla, että hankinnan hinta on kilpailukykyinen. Tilaukset on pääsääntöisesti tehtävä kirjallisesti (esim. sähköposti) sovittujen tilaus- ja muiden kaupallisten ehtojen dokumentoimiseksi.

Vähintään 7 000 euron hankinta: Rajattu menettely tai avoin menettely

Avoin menettely: Tarjouspyyntö julkaistaan kunnan internet-sivuilla ja kaikilla halukkailla toimijoilla on mahdollisuus tehdä tarjous.

Rajattu menettely: Tarjouksia pyydetään etukäteen määrättyltä joukolta toimittajia (vähintään kolme kappaletta), jotka arvioidaan luotettaviksi ja toimituskykyisiksi suorittamaan aiottu hankinta.

Suorahankinta: Erityisillä perusteilla myös yli 7 000 euron arvoisen pienhankinta voidaan jättää kilpailuttamatta. Suorahankinta voi olla perusteltua esimerkiksi kilpailuttamisesta johtuvien kustannusten tai kohtuuttoman ajanhukan vuoksi. Hankinta voidaan toteuttaa suorahankintana myös silloin, kun tavaran tai palvelun laatu ja hintataso ovat tiedossa, tai kun hankittavaa tavaraa tai palvelun ei ole muualta saatavissa. Kilpailuttamatta jättämisen perusteet on kirjattava pienhankintapäätökseen.

2.2.2 Tarjouspyynnön laatiminen

Tarjouspyynnön ja laadittavan sopimuksen sisältö on arvioitava suhteessa hankinnan laatuun ja merkitykseen.

Avoimen tai rajatun menettelyn mukaisissa tarjouspyynnöstä tulee ilmetä ainakin:

- että hankinta on kansallisen kynnyksarvon alittava pienhankinta
- tarjoajalle mahdollisesti asetettavat kelpoisuusvaatimukset
- tarjouksen jättämislle varattu määräaika
- tarjouksen valintaperusteet
- hankinnan kohde: tavara, palvelu tai urakka on yksilöitävä siten, että
 - saadaan vertailukelpoiset tarjoukset ja
 - tarjouspyynnön perusteella voidaan päätellä, vastaako toimitus tilausta
 - toimitusaika ja –ehto ja/tai hankintasopimuksen kesto
- sovellettavat yleiset sopimusehdot ja tärkeimmät muut sopimusehdot.

Tarjouksen valintaperusteet

Pienhankinnan valintaperusteena voi olla hinta tai kokonaistaloudellinen edullisuus.

Jos valintaperusteena on hinta, on hankittavan tuotteen tai palvelun minimivaatimukset ilmoitettava tarjouspyynnössä ehdottomina vaatimuksina. Tarjousvertailussa yksin hinta ratkaisee.

Jos valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, on tarjouspyynnössä määriteltävä mitattavat tai arvioitavissa olevat tarjousten vertailuperusteet. Vertailuperusteiden painoarvo tai tärkeysjärjestys tulee ilmaista tarjouspyynnössä.

2.3 Pienhankintapäätös

Kaikista yli 7 000 euron hankinnoista tulee tehdä viranhaltijapäätös, jos hankintaa ei tehdä kilpailutetulta sopimustoimittajalta.

Pienhankintapäätöksissä hyödynnetään Valmusta löytyvää mallipohjaa. Päätöksen selostusosiossa tulee kuvata hankinnan kohde, menettely ja valintaperuste, saadut tarjoukset, tarjousten vertailuperusteet ja niiden soveltaminen.

Päätösosioon on kirjattava asian yksiselitteinen ratkaisu, esimerkiksi:

”Päätän hankkia x tuotteen Oy Toimittaja Ab:lta saadun tarjouksen mukaisesti hintaan 20 000 euroa (alv 0 %). Tämä hankintapäätös ei luo sopimussuhdetta Hattulan kunnan ja tarjoajan välille, vaan hankinnasta laaditaan erillinen sopimus.”

2.4 Muutoksenhaku, täytäntöönpano, sopimus ja sen valvonta

2.4.1 Muutoksenhaku

Pienhankintapäätökseen voi hakea muutosta hankintayksikölle jätetyllä hankinta- ja oikaisuvaatimuksella tai kuntalain mukaisella oikaisuvaatimuksella tai valituksella. Muutoksenhakuohjeus tulee liittää osaksi pienhankintapäätöstä.

2.4.2 Täytäntöönpano

Päätöksen täytäntöönpano tapahtuu tekemällä tilaus tai sopimus. Tätä ennen on varmistauduttava seuraavista seikoista:

- Onko pienhankintapäätös lainvoimainen? Voidaanko pienhankintapäätös panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana?
- Onko tarjouskilpailun voittaja toimittanut pyydetyt selvitykset kelpoisuusvaatimusten täyttymisestä?
- Ovatko tilaajavastuulain mukaiset selvitykset kunnossa? Erityistä tarkkuutta edellytetään käytettäessä vuokratyötä, alihankintaa tai tehtäessä mitä tahansa rakennus-, huolto- tai korjaustyötä.

Tilaajavastuulain mukainen selvitysvelvollisuus syntyy, jos kunnan tilaukset yhteensä ylittävät arvoltaan 9 000 euroa tai vuokratyön käyttö on kestoaltaan 10 työpäivää. Tämän vuoksi on varmintä tarkastaa tilaajavastuulain mukaisten velvoitteiden täyttyminen aina

ennen sopimuksen allekirjoittamista erityisesti rakentamiseen liittyvien palveluiden osalta.

2.4.3 Sopimus ja sen valvonta

Tilaaajan on huolehdittava sopimusvalvonnasta siten, että toimitus vastaa tilausta. Mahdollisesta toimituksen virheellisyydestä tai sopimusrikkomuksesta on reklamoitava viipymättä toimittajalle.